

เทศน์เช้า วันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๐

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เราไปวัดไปวา กัน เห็นไหม เราไปหาบุญกุศลใส่หัวใจ บุญกุศลคือการเสียสละ ถ้าเสียสละแล้ว
ใจมันมั่นคง ใจมันมีที่พึ่ง ถ้าใจว่าเหว เห็นไหม ดูเวลาคนทุกข์คนยากมันหาที่พึ่งไม่ได้เพราะอะไร
เพราะมันทำไม่เป็น

ถ้าคนเรามีที่พึ่ง คุณิ มนุษย์เราเกิดมา เด็กนี้ต้องเลี้ยงมัน เห็นไหม สัตว์บางชนิดเลี้ยงลูก สัตว์บาง
ชนิดไม่เลี้ยงลูก ถ้าเราเลี้ยงลูก ลูกมันจะมีความร่มเย็นเป็นสุข เห็นไหม อยู่กับเรา แล้วเราฝึกขึ้นมา ลูก
จะเป็นคนดีขึ้นมา ถ้าเราฝึกขึ้นมา ถ้ามีกรรมขึ้นมา มันก็ต่อต้านไปตามประสากรรมนั้น กรรมต่อต้าน
นะ

คุณิ อชาตศัตรู พระเจ้าพิมพิสารรักลูกใหม่ รักมหาศาลเลย แล้วเวลาเกิดขึ้นมา เขาบอกแล้วนะ
โหรทำนายเลยว่าลูกเกิดมาจะฆ่าพ่อ เอ้า..ให้สละทิ้งหรือว่าให้ฆ่าทิ้ง แต่เขาบอกว่าไม่ได้ ก็ตั้งชื่อไว้
อชาตศัตรู อชาตคือไม่ทำลายใครไง เลี้ยงมาอย่างดีดีเลยขึ้นมา เห็นไหม เลี้ยงมาแล้วดูแลมาอย่าง
มหาศาลเลย แต่สุดท้ายแล้วกรรมมันบันดาล เรื่องของกรรมนี้มันมหัศจรรย์มาก

เวลาพระเทวทัตเสื่อมลาภ พระเทวทัตนะ เมื่อก่อนพระเทวทัตนี้ก็บวชพร้อมกับพระอนุรุธะ
บวชพร้อมกับพระอานนท์ บวชพร้อมหมดเลย เป็นกษัตริย์ทั้งหมดทั้ง ๖ องค์ แล้วเวลานางวิสาขา
เห็นไหม ถามหาพระองค์นั้น ถามหาพระองค์นี้ ไม่ถามหาพระเทวทัตเลย ทำให้ตัวเองคิดไป คิดว่าเรา
จะทำอย่างไรดีเพื่อจะให้เขาคิดถึงเราบ้าง

มองเข้าไปเห็นอชาตศัตรู เห็นไหม เราจะหาใครมาเป็นฐาน หาใครมาเป็นผู้ที่ศรัทธา จะไป
เกลี้ยกล่อมพระเจ้าพิมพิสารก็เป็นพระโศดาบัน คนที่เป็นพระโศดาบันนี้มีสติ มีสัมปชัญญะ รู้จักผิด

รู้จักถูก จะไม่มีใครเกลียดกล่อมได้ง่ายๆ หรือ แต่ชาตศัตรูนี้ยังเป็นเด็กอยู่ เห็นไหม แปลงตัวเป็นงู
แปลงตัวเป็นต่างๆ ไปรัดคอ ให้เห็นฤทธิ์เห็นเดช

แล้วเด็ก คำว่าเด็ก เด็กหมายถึงว่าเห็นแค่นี้ก็นึกว่าสิ่งนี้เป็นสิ่งมหัศจรรย์ ทั้งๆ ที่มันเป็นโลกีย์
ปัญญา มันเป็นฉานโลกีย์ ที่นี้ฉานโลกีย์ เพราะถ้าเป็นพระโศดาบันจะเข้าใจเรื่องสภาวะแบบนี้ว่า
อริยสัจอย่างหนึ่ง เรื่องฉานโลกีย์ เรื่องทวยใจ เรื่องต่างๆ นี่มันเป็นเรื่องเด็กๆ ทั้งนั้น เรื่องสิ่งที่ว่ามันไม่
มีความมหัศจรรย์อะไรเลย แต่เด็กมันก็คิด มันก็ชอบ เห็นไหม ถึงเชื่อฟัง เชื่อฟังแล้วไปถึงสุดท้ายก็มา
ทำลายพ่อเหมือนกับที่เขาทำนายไว้จริงๆ นี่เรื่องของกรรม

ถ้าเรื่องของกรรม มันจะเป็นสภาวะแบบนี้ ถ้าเราเลี้ยงมาดี เราทำกรรมมาดี คนเราจะเป็นคนดี
คนดีคือคนเสียสละ คนดีคือคนมีเมตตาธรรม เห็นไหม ความว่าเสียสละ เสียสละด้วยคุณธรรมนะ
ไม่ได้เสียสละด้วยกิเลสตัดทอนความทะยานอยาก

คนเราต้องคิดคิดนะ เรามาวัดมาวากันเพื่ออะไร เห็นไหม ดูเวลาเขาไป.. เราต้องคิดไว้อย่างหนึ่ง
ถ้าไม่คิดอย่างหนึ่ง มันทำอีกอย่างหนึ่งแน่นอน เห็นไหม เราสวดมนต์สวดพร เรานั่งสมาธิภาวนาของ
เราเพื่ออะไร เพื่อมีหัวใจของเรา ถ้าจิตเรามันมีที่พึ่ง คนเรามีที่พึ่งมีที่เกาะ มันไม่เร่รอน ถ้าคนไม่มีที่
พึ่งที่เกาะ เห็นไหม เราก็เป็นคนดีอยู่แล้ว เราต้องไปวัดไปวาทำไม? ไปวัดไปวานี้ไปทำไม?

ไปวัดไปวาไปเพื่อเรานะ ไปวัดไปวาเพื่อวัดใจของเรา เห็นไหม เขาไปวัดไปวากันทำไม เพราะ
มันมีสถานที่ มันให้เรานึกถึงตัวเราเอง พอเข้าไปวัดไปวา มันก็เห็นวัดว่าเป็นสภาวะแบบนี้ เป็นข้อ
วัตรปฏิบัติ เห็นไหม แล้วก็เทียบมาที่ใจเรา เทียบมาที่ตัวของเรา ถ้าเทียบมา มันวัดตรงนี้ไง ถ้าไปวัดไป
วาเพื่อเราๆ ถ้าเพื่อเราขึ้นมา เราเองจะเป็นประโยชน์กับเรา

ถ้าเราเป็นประโยชน์กับเรานะ สมบัติพัสถานนี้มันเป็นเครื่องอาศัยทั้งนั้นเลย สมบัติพัสถาน ถ้า
คนดีเป็นเจ้าของมันนะ จะเป็นประโยชน์มหาศาลเลย แต่ถ้าคนที่เห็นแก่ตัวเป็นเจ้าของมัน เห็นไหม
มันทำลายเจ้าของนะ มันทำลายเจ้าของเพราะอะไร เพราะเราต้องดูแล บำรุงรักษา แแบกรับภาระนี้ทุกข์
มาก

คูตี เวลาหลวงปู่มันไปที่เชียงใหม่ เห็นใหม่ เวลานั่งสมาธิไป เห็นผู้หญิงคนหนึ่งกับสามเณร น้อยเดินรอบเจดีย์ตลอดเวลา เดินอยู่อย่างนั้น เดินทำไมก็กำหนดจิตถามนะว่า “มาเดินอยู่ทำไม?”

สองคนได้ร่วมกันสร้างเจดีย์ แล้วสร้างไม่เสร็จตายเสียก่อน พอตายเสียก่อน เป็นห่วงเป็นใยมัน เห็นใหม่ มาเดินรอบ มาเดินวนอยู่นั่นละ จิตมันไม่ไปไหนหรือ วิญญาณมันอยู่ที่นั่นละ หลวงปู่มัน เทศน์ว่าการ ฟังสิ บอกว่า “เราทำบุญกุศลก็คือบุญกุศลแล้ว เวลาเราสร้างขึ้นมา อัฐ หิน ทราย ปูน มัน ก็เป็นเจดีย์ ก่อเจดีย์ขึ้นมาเพื่อใส่บรมสารีริกธาตุ ใส่เป็นประโยชน์อะไรกับเรา เราทำของเราแล้ว บุญ กุศลก็เกิดกับเราแล้ว ถ้าบุญกุศลเกิดขึ้นมาแล้ว เราก็ไปตามบุญกุศลของเราสิ ใอันนี้มันอัฐ มันหิน มัน ทราย มันปูน มาห่วงใยมันทำไม? มาห่วงใย จิตวิญญาณมาเดินรอบๆ อย่างนี้ทำไม?”

พอเทศน์ว่าการได้สติขึ้นมา เห็นใหม่ ทั้ง ทั้งก็ว่าปล่อยวาง พอปล่อยวางขึ้นมา เพราะการ กระทำนั้นมันเป็นบุญใหม่..เป็น เป็นบุญแล้วไปติดมันใหม่..ติด ติดแล้วเป็นอย่างไร ติดแล้วก็ต้องมา เดินวนเวียนอยู่รอบนั้น เห็นใหม่ พอปล่อยวางนี้ก็ไปเกิดเป็นเทวดา มาเฝ้าหลวงปู่มันเห็นใหม่ ขอบ บุญขอบคุณ

นี่มันมองไม่เห็นนะ เหมือนผงเข้าตา เวลาผงเข้าตา เราไม่รู้เลยจะบ่งอย่างไร เราบ่งไม่ออก หรือ เพราะเวลาเรายึดมันถือมันของเรา เราติดของมัน เห็นใหม่ นี่สมบัติ ถ้าคนที่เป็นคนมีศีลมีธรรม ในหัวใจ สมบัติจะเป็นประโยชน์นะ แต่ถ้าคนไม่มีศีลมีธรรม สมบัติมันเป็นที่โทษอย่างนี้ ให้โทษกับเจ้าของ ให้โทษกับผู้ที่เป็นเจ้าของสมบัตินั้นไปติดมัน ไปยึดมัน ไปทุกข์ไปยากกับมัน เห็นใหม่ นี่ บัจจัยเครื่องอาศัย

ถ้าเราเข้ามาวัดใจของเรา เราจะเห็นสภาวะแบบนี้ เราจะเข้ามาถึงหัวใจของเรา เห็นใหม่ แล้วว่า เวลามาวัดมาว่า ต้องแสวงหามา การไปหาพระ พระที่ให้เสียสละ ถ้าไปหาที่อื่น เขาจะได้ประโยชน์ ของเรา

เสียสละ เสียสละมันอนุโมทนาทานก็ได้ แม้แต่ข้าวเม็ด ๒ เม็ดก็ได้ ไม่จำเป็นหรือว่าจะอะไร ของจะเลิศเลอประเสริฐขนาดไหน มันอยู่ที่ว่าน้ำใจของเรา น้ำใจ เจตนามันเป็นบุญนะ เจตนาหัวใจ เรานะเป็นบุญ สิ่งนี้มันเป็นบุญกุศลขึ้นมา ถ้าเราได้เสียสละ ได้การกระทำ

การเสียสละ การกระทำ คุณี คุณักกีฬา ถ้านักกีฬาคนไหนนะ ไม่มีวินัย ไม่ฝึกซ้อมนะ นักกีฬานั้นจะเป็นเจ้าของแชมป์อยู่ได้ไม่นานหรอก นี่ก็เหมือนกัน ถ้าหัวใจของเราไม่ได้หมั่นฝึกหมั่นซ้อม ขึ้นมา มันไปทางชั่วแน่นอน มันไปตามที่มันพอใจของมัน พอมันอยู่เฉยๆ ขึ้นมา มันก็พอใจของมัน ขึ้นมา คนชวนจะไปทำคุณงามความดีมันก็ต่อต้าน

ถ้าเราไปทำคุณงามความดีของเรา เราพอใจทำของเรา แต่ถ้ามีคนชวนไปมันไม่ต่อต้าน แต่ถ้าชวนไปทางที่ไม่ดีละ มันก็อยากทำ แต่แอบทำกันนะ สิ่งที่ไม่ดีต้องแอบทำกัน แอบลักขโมยทำ แต่ก็อยากทำ เห็นไหม ถ้าเราไม่ทำคุณงามความดีไว้ มันเป็นอย่างนั้นเพราะอะไร เพราะใจเรามันมีกิเลสอยู่ หัวใจเรานี้มีกิเลสอยู่ เห็นไหม เราเกิดมาอะไรพาเกิด?

แต่มันเกิดมา กิเลสพาเกิด แต่อภิชชาบุตร เห็นไหม เราเกิดมา เราคิดว่าพ่อดีกว่าแม่ พ่อแม่นี่พาเราเข้าวัดเหมือนกัน แต่ถ้าเราทำของเราได้ เราคิดว่าพ่อดีกว่าแม่ เห็นไหม เราทำขึ้นมาเพื่อประโยชน์กับเรา ดีกว่าพ่อดีกว่าแม่ตรงไหน ดีกว่าพ่อดีกว่าแม่เพราะอะไร เพราะว่าเราทำบุญกุศลของเรา เราให้พ่อแม่ของเราเข้าถึงธรรมนะ

ถ้าเข้าถึงธรรม เวลาตายไป เห็นไหม เราเลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่ เลี้ยงร่างกาย เลี้ยงในชาติปัจจุบันนี้ แต่ถ้าเราเลี้ยงหัวใจ พอใจมันเปิดขึ้นมา เวลาไปเกิดไปเกิดเป็นดินะ ในพระไตรปิฎก เวลาเทวดาเขาระลึกกันว่าเขามาเกิดเป็นเทวดานี้เพราะเหตุใด เห็นไหม เพราะได้ทำบุญกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะได้ทำบุญกับองค์นี้ๆ แล้วได้บุญกุศลขึ้นมา บุญกุศลนี้พาให้ไปเกิดเป็นเทวดา ระลึกถึงบุญถึงคุณนะ เวลาขึ้นไปถึงได้ผลประโยชน์แล้วจะระลึกถึงบุญถึงคุณ

แต่ในปัจจุบันนี้ เรามีกิเลสมันผลึกใสไป กิเลสของเรามันชอบความสบายของมัน ชอบความนอนจมกับตัวมันเอง เห็นไหม มันไม่ยอมทำอะไรเลย กิเลสมันนอนจมอยู่สภาวะแบบนั้น เราต้องหมั่นดึงมันออกมา พยายามทำคุณงามความดี นี่ถึงว่าติดดี

เวลาเราเทศน์นะ เราบอกติดดีนี้ร้ายกว่าติดชั่วอีก เพราะติดชั่วทุกคนมันรู้ว่าชั่ว มันแอบทำอยู่ ถ้าติดดีมันต้องติด แต่ต้องติดไปก่อน เห็นไหม เพราะอะไร เพราะมันเป็นพาหะ เห็นไหม มรรคญาณ มรรคญาณเกิดมาจากไหน สัมมาสติ สัมมาสมาธิ งานชอบ เพียรชอบ มันต้องมีความเพียรความหมั่นของมันขึ้นมา

ถ้ามีความเพียรความหมั่นของมันขึ้นมาละ มันจะย้อนกลับมาถึงหัวใจ แล้วความเพียรความหมั่นนี้มันมาจากไหนล่ะ?

เห็นคุณประโยชน์ของมันไป เราจะให้มันเห็นคุณประโยชน์ เราถึงจะทำได้ ที่เรามักกันเพราะเราเห็นคุณประโยชน์นะ เพราะอะไร เพราะเราอยู่กับชีวิตประจำวันของเราอยู่แล้ว ชีวิตประจำวันมันก็ทุกอย่างนี่ แล้วก็จะไปสภาวะแบบนั้น ถ้าทำเป็นความดีขึ้นมาทีดีมากไปกว่านี้ไหม เพราะอะไร เพราะมันเป็นเรื่องของโลกๆ ไง

แต่ถ้าคุณงามความดีนะ เรื่องของโลกนะ คุณติ ตัวเลขในธนาคาร เห็นไหม เวลามากขึ้นมา บางทีธนาคารเขาไม่กล้ารับฝากนะ เพราะอะไร เพราะว่าถ้าถอนทีเดียวธนาคารเขาล้มเลย นั่นเป็นตัวเลขที่เป็นวัตถุนะ แต่ถ้าเป็นบุญกุศลล่ะ?

บุญกุศลมีมากมหาศาลขนาดไหนก็ได้ มันอยู่ในใจของเราละ มันจะมีมากมหาศาล เราอุทิศส่วนกุศลกัน เราอุทิศส่วนกุศลออกไป เราอุทิศนะ เราอุทิศส่วนกุศลไป มันอุทิศเท่าไร เราก็มีเท่าเดิมนะ เรามีเทียนอยู่เล่มหนึ่ง เราจุดเทียนเล่มหนึ่ง เราจะไปต่อเทียนให้ใคร ต่อเทียนให้ใคร เทียนของเราจะไม่มีวันดับเลย เราจะมีแสงสว่างไสวอย่างนั้น แต่พอเราต่อเทียนไป คนที่รับต่อเทียนจากเราไปมีสว่างขึ้นๆ เห็นไหม

เวลาอุทิศส่วนกุศลไป บุญกุศลนะความรู้สึทงใจ คูลิ เรามตตอ เรามองกัน เรามีมตตอกัน คนที่ไต้สบตอเรอเขยงมืความปลอดภัยเลย เวลาสบตอกันนะ โอ้โฮ..มืความอบอูน เห็นใหม่ แต่ถ้าคนมื สยตอเขยว สยตอที่คูลิราย มองใครไปใครก็ไม่อยากมาสบตอ เห็นใหม่ นึขนาดสยตอคนยังรับทรอบ ไต้เลย

แล้วนี้ความรู้สึทงใจ แล้วมันอุทิศส่วนกุศลของมันไป เห็นใหม่ แล้วทำความสงบของใจเข้มา เเงินทองซื้อไมไ้ได้นะ เวลาเรอแลกเปลี่ยกันนะ สังกมนั้นเป็นการตลอด ทุกอย่างซื้อขายแลกเปลี่ยกัน ทำแทนกันไต้ แต่ถ้าคความสงบของใจทำแทนกันไมไ้ได้ จะมั่งมืศรีสุขขนาดไหนก็ต้งนั่งสมาธิ ต้งทำความสงบของใจเทอที่ตัวเองจะทำไ้ได้ ทุกข์จนเข้ญใจขนาดไหนก็แล้วแต่อำนจวาสนา

บางคน เห็นใหม่ เหมือนน้ำ น้ำในพื้นดิน น้ำบ่อบางที่ น้ำต้งขุดลึกมาก บางที่ขุดตื้น บางที่ขุดลงไปก็เจอน้ำเลย เห็นใหม่ มันอยู่ทีวสานจกอดีตชาติ การที่สะสมมา หัวใจถ้ามันทำไปแล้ว มันสมประโยชน์ของมัน มันไ้ประโยชน์ของมัน นึวสานาเทียบกันไ้ใหม่ สิ่งนี้มันมาจากไหนละ มันมาจากอดีต มันไมไ้มาจากปัจจุบันนี้ ปัจจุบันนี้เรอแข่งขันกัน แต่ในอดีตเรอจะไปแข่งขันจกอดีตมาไ้ใหม่ ถ้ามันทำสภาวะแบบนี้ ของใครลึกของใครตื้นก็นั่งสมาธิของเรอไป ถ้าจิตมันประสมมาอย่างนี้ เเงินทองซื้อไมไ้ได้ัง มันจะเป็นของเรอขึ้นมาเอง ถ้าเป็นขึ้นมาเอง ความสุขอย่างนี้ไมเกิดจกอามิส

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพระอานนท้นะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน เห็นใหม่ มืพวกกษัตริย์ มืพวกกฤมพีต่างๆ เออดอกไม้รูปเทียนมาเคารพบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามหาศาลเลย เทวดานึมาหมคนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “อานนทึให้เรอบอกเขานะ ให้ปฏิบัติบูชาเกิด อย่างูชาด้วยอามิสบูชาเลย”

อามิสบูชานี้มันก็เป็นอามิส มันเหมือนเดิมน้ำมัน น้ำมันเรอเดิมแล้วมันต้งหมดถึงตลอดไป เรอเดิมน้ำมัน เห็นใหม่ เรอทำบุญกุศล เวลาเรอขับรถออกไป เรอไปเกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหม พอหมดแล้วเรอก็ต้งกลับมาเกิดอีก กลับมาเดิมน้ำมันอีก แต่ถ้าเป็นสมบัติ เป็นอริยทรัพย์ มันจะไมมาเกิดอีก เห็นใหม่ สมบัติที่ว้าค่าไมไ้ได้ัง

สมบัติที่วัดค่าไม่ได้มันอยู่ที่หัวใจของเรา อริยทรัพย์จากภายในนี่มันมีคุณค่ามหาศาล ถ้าไม่มีคุณค่ามหาศาลนะ มันจะไม่สามารถมองโลกธรรม ๘ เป็นของไร้ค่าได้หรอก โลกธรรม ๘ นะ มีลาภ เสื่อมลาภ คำว่าลาภ ลาภสักการะนี่ แก้ว แหวน เงิน ทองนี่เป็นลาภสักการะ แล้วถ้าใจมันเป็นธรรมนะ มันเห็นเป็นแร่ธาตุ

ถ้าเป็นแร่ธาตุ คนที่เขามีแร่ธาตุ ถ้าเป็นธาตุทองคำ เขาก็มีประโยชน์ของเขา แร่เหล็กของเขา เขามีคุณค่าเท่านั้น แต่ถ้าใจเป็นธรรมนะ แร่ธาตุก็คือแร่ธาตุ สิ่งนี้ใจมันจะประเสริฐกว่าสิ่งที่เป็นแร่ธาตุ แร่ทองคำ จะแร่เพชร แร่อะไรก็แล้วแต่ มันเป็นเรื่องของโลกๆ เห็นไหม ทรัพย์สมบัติอันนี้มันมีคุณค่ามหาศาล แล้วมันเกิดมาจากไหนถ้าเราไม่มาวัดใจของเรา

เราเข้าวัดเข้าวาเพื่อวัดใจของเรา สมบัติเราก็หา เราไม่ใช่คนเสียดินนะ คนที่มีสติ เห็นไหม หิวก็ต้องกิน เวลาร้อนขึ้นมาเราก็อาบน้ำ เห็นไหม เราก็หาที่พึ่งอาศัย ปัจจัยเครื่องอาศัยก็ต้องใช้ เวลาพระองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบิณฑบาตทุกเช้าเลย เช้าๆ นี้ออกบิณฑบาต เห็นไหม ไปโปรดสัตว์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ฉันอาหารนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็หมอชีวภเป็น ผู้รักษาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ นี่ปัจจัยเครื่องอาศัย อาศัยร่างกายมันต้องอาศัยสิ่งนี้ไป แต่หัวใจมันประเสริฐ ประเสริฐจากภายใน เห็นไหม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “ผู้ที่ประเสริฐที่สุดในโลกนี้.. องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐที่สุด ในหมู่ของสัตว์ ๒ เท้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐที่สุด”

ประเสริฐที่หัวใจดวงนั้นไง เพราะเป็นศาสดา เป็นครู เป็นผู้สอน เห็นไหม พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะเป็นลูกศิษย์ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนมา แล้วปัจจุบันนี้มันมีธรรมและวินัยวางอยู่นี้ เราก็มาทำบุญทำกุศลกันเพื่อให้หัวใจเราผ่อนคลาย ถ้าหัวใจมันผ่อนคลาย มันก็ควรแก่การงาน

คนจะเล่นกีฬา เขาต้องมีกำลังของเขา เขาต้องมีเวลาของเขา เขาพอใจของเขา เขาถึงเล่นกีฬา เขาถึงพักผ่อนของเขา นี่ก็เหมือนกัน ถ้าหัวใจมันสร้างบุญกุศลขึ้นมา มันได้ฟังธรรมขึ้นมา มันก็เหมือนนักกีฬาได้ฝึกหัวใจให้มันมีกำลังขึ้นมา มันก็อยากจะประพฤติปฏิบัติ เห็นไหม

เราทำบุญกุศลก็ทำแล้ว จิตใจก็มีควรแก่การทำงานแล้ว ถ้าเราจะนั่งสมาธิขึ้นมา มันก็น่าจะทำได้แล้ว ถ้าทำได้อย่างตั้งสติขึ้นมา เห็นไหม ปัญญาจะเกิดขึ้นมา ปัญญาเป็น โลกุตตรปัญญาจะเกิดขึ้นมา มันก็สมควรเกิดได้แล้ว มันจะทำไปเรื่อยๆ

มาวัดประโยชน์เป็นอย่างนี้ มันพัฒนาของมันขึ้นมาจากภายใน ถ้าพัฒนาขึ้นจากภายใน คนที่หัวใจไปทางนี้ คุณกัน สัมผัสกัน เห็นไหม ธรรมสากลา เอตมมมงคลมุตตมัม จะสนทนาธรรมกัน มันจะมีความสุขอย่างยิ่ง แล้วมันออกมาจากใจ สิ่งนี้ถ้าใจไม่สัมผัสพูดไม่ได้ ถ้าใจไม่สัมผัสจะไม่รู้เรื่องสภาวะแบบนี้ รู้กันแต่ว่าแก้วแหวนเงินทอง รู้แต่ว่าสิ่งที่เป็นสมบัติใครมากใครน้อย คุณกันที่ตัวเลข ทุกข์นำคุณเลย

แต่ถ้ามันเป็นประโยชน์นะ คุณิ มูลนิธิต่างๆ เงินเขาพร้อมเพราะอะไร เพราะเขาแจกจ่าย เห็นไหม ถ้าเป็นมูลนิธิที่เขาช่วยเหลือประโยชน์ต่อโลก บัญชีเขาจะแห้งผากตลอด มีแต่คนต้องโอนเข้าๆ เพื่อให้เขาได้ทำประโยชน์ของเขา สิ่งนี้ถ้ามันเป็นบัญชีก็บัญชีเหมือนกัน โลกเหมือนกัน ความเป็นเรื่องโลกเหมือนกัน แต่หัวใจเราหาเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง เลี้ยงปากเลี้ยงท้องเพื่อดำรงชีวิต แล้วดำรงชีวิตนี้ประพฤติปฏิบัติ เห็นไหม

เราเสียสละทรัพย์เพื่อรักษาอวัยวะ..

เราเสียสละอวัยวะเพื่อรักษาชีวิต..

เราจะสละชีวิตเพื่อรักษาธรรม..

ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดยาก เห็นไหม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรม แล้วธรรมมันอยู่ที่ไหน?

สิ่งที่เป็นตัวพระไตรปิฎก สิ่งต่างๆ นี่มันเป็นแผนที่เครื่องดำเนินทั้งนั้น ไม่ใช่ธรรมหรือ พระไตรปิฎก เห็นไหม คำว่าพระไตรปิฎกเป็นหนังสือไซ้ไหม หนังสือบรมโลกในโลกรู้ก็เป็นหนังสือไซ้ไหม หนังสือเหมือนกัน หนังสือทั้งนั้น แต่ถ้าอ่านหนังสือบรมโลกแล้วเราก็มืดติดกับโลกไว้ ถ้าอ่านหนังสือธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราอ่านแล้วเรารู้สึกเห็นภัยกับโลกเขา

นี่ถ้าความรู้สึกอันนี้ เห็นไหม ธรรมมันอยู่ที่นี้ ธรรมอยู่ที่ความรู้สึกของหัวใจ แล้วประพฤติปฏิบัติขึ้นมาจนถึงที่สุด เห็นไหม นี่ทรัพย์จากนี้ ไม่ต้องไปทรัพย์จากภายนอก ทรัพย์จากภายนอกเป็นที่เก็บรักษาจริงจังเป็นภาระมหาศาลเลย ทรัพย์จากภายในนะ มันอยู่กับหัวใจ มันเป็นนามธรรม มันตายพร้อมกับใจดวงนี้

ถ้าใจดวงนี้สิ้นสุดกระบวนการของกิเลสแล้ว มันจะไม่กลับมาเกิดอีก ไม่ต้องกลับมาให้เขามาจดหมายดอยู่อย่างนี้อีก เห็นไหม จะต้องมาเจ็บมาปวดอย่างนี้ เพื่อจะดำรงชีวิตไว้ไม่ให้เป็นการใครเท่านั้นเอง นี่ภราท หเว ปลูกขุขุชา เป็นภาระ เป็นภาระมากๆ

แต่ถ้าคนมีความสุข มีความพอใจ เขาว่าสิ่งนี้เป็นเรื่องรื่นเริงของเขา เป็นภาระขนาดไหนก็ต้องแบกรับกันไป เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกกับภิกษุ เห็นไหม

“ฉันอาหารเหมือนกับเกวียน หยอดล้อเกวียนไปไม่ให้เสียงดังเท่านั้น ดำรงชีวิตไปไง”

เวลาวิปัสสนากัน เห็นไหม สักกายทิฏฐิ กายไม่ใช่เรา เราไม่ใช่กาย ยิ่งเห็นอย่างนี้ยิ่งถนอมรักษาเพื่อประโยชน์ที่จะก้าวหน้าต่อไป ไม่ใช่เห็นแล้วจะโยนทิ้งไป เห็นให้ถนอมอุปาทาน เห็นให้เห็นความยึดมั่นถือมั่นของใจ เห็นให้กายกับใจอยู่ด้วยกันด้วยความร่มเย็นเป็นสุข ไม่ใช่ร่างกาย เห็นไหม ใจมันแสวงหา ใจมันเร้าร้อน แล้วมันอยากไป มันกระสัน มันต่างๆ นี่มันกดถ่วงร่างกาย เห็นไหม ต้องแสวงหามาเพื่อมัน เดี่ยวก็หัวใจกดถ่วงร่างกาย เดี่ยวก็ร่างกายกดถ่วงหัวใจ มันจะมีการหาได้แย่งกันตลอดไป

แต่ถ้าเราทำใจของเราให้เป็นปกติ เห็นไหม มันอยู่กันรอเวลาถึงที่สุดของชีวิตนี้เท่านั้น แล้วจบกันที่ชีวิตนี้ เอวัง